

TANTÁRGYI ADATLAP

Tárgy neve:		Kódja:	
Kolloidika I.		VEMKFK3112B	
Colloid Chemistry I.			
Tárgyfelel s oktató:		Tárgyfelel s tanszék:	
dr. Kristóf Tamás		Fizikai Kémiai Intézeti Tanszék	
Elmélet (óra):		Kredit:	Számonkérés:
2 (/hét)		2	Vizsga

A tárgy oktatója:

név	kurzus típusa	kurzus kódja	nyelv
dr. Kristóf Tamás	Elmélet	09	magyar

Tantárgy képzési célja:

Általános kolloidkémiai ismeretek oktatása.

Tantárgy tematikája:

1. Bevezetés. A kolloid állapot. A kolloidika kialakulása. Kolloid rendszerek osztályozása.
2. Határfelületi jelenségek. A folyadék határfelület tulajdonságai. Tiszta folyadékok felületi feszültsége. Görbült felületek tenziója. Young-egyensúly. Folyadékok szétterülése. Kapilláris jelenségek. Oldatok felületi feszültsége.
3. Molekulák orientációja a határfelületen. Határfelületi filmek. Asszociációs kolloidok. Tenzidoldatok tulajdonságai. Micellaképződés egyensúlya, kritikus micella koncentráció, a micellák szerkezetét és a cM értékét befolyásoló tényezők. Szolubilizálás.
4. Folyadékkristályok. A szilárd-folyadék határfelület. Nedvesedés. Adszorpció elektrolitok és nemelektrolitok oldataiból. Ioncsere.
5. Elektromos jelenségek a szilárd-folyadék határfelületen. Az elektromos kettősréteg elmélete. Zeta-potenciál. Elektrokinetikus jelenségek. Elektrooszmózis, áramlási és ülepedési potenciál.
6. Az emulziók tulajdonságai, keletkezésük, stabilitásuk és megszűnésük. Az emulziók jellege és átcsapása.
7. Homogén és heterogén nukleáció. Diszperz rendszerek osztályozása. Keletkezésük, megszűnésük, stabilitásuk.
8. Aeoroszolok. Ködök és füstök. Gázlioszolok és habok. Technológiai alkalmazások. Flotálás.
9. Szuszpenziók keletkezése és stabilitása. Koaguláció és flokkuláció. Derítés, üleptetés. Részecskeeloszlások polidiszperz rendszerekben. Szűrés. DLVO-elmélet.
10. Kolloid rendszerek előállítás. Diszpergálás. Őrlés, Kolloid malmok. Kondenzációs kolloid diszperziók keletkezése. Weimarn-szabály. Dialízis és elektrodialízis.
11. Porózus testek és halmazok. SPV állapotábra. Gélek. Külső és belső állapotváltozások. Peptizáció és koaguláció. Korlátolt és korlátlan duzzadás. Vízvesztés és vízfelvétel. Gélek öregedése, tixotropia, szinerézis.
12. Polimeroldatok fizikai kémiája. Makromolekulák szerkezete. Az oldott lineáris makromolekulák alakja, kölcsönhatása egymással. Makromolekulák méretének, alakjának és tömegének meghatározása. Műanyagok és kompozitok.
13. Reológia. Rugalmas deformáció, viszkózus folyás, Hook- és Newton-törvény. Reológiai tulajdonságok és modellek. Szuszpenziók és makromolekulás oldatok viszkozitása. Viszkoelaszticitás, kaucsukrugalmasság, plasztioelaszticitás. Összetett reológiai modellek.
14. Kolloid rendszerek optikai tulajdonságai. Fényszórás, Tyndall-effektus. Rayleigh-egyenlet. Diszperzításhatás és színhatás.
15. Összefoglalás.

Tantárgy követelménye:

Nincs.

Tantárgyhoz kapcsolódó irodalom:

Szántó Ferenc: A kolloidkémia alapjai. Gondolat, Budapest, 1987.
 Rohsetzer Sándor: Kolloidika. Tankönyvkiadó, Budapest, 1991.
 Juhász A. Zoltán: Általános szilikátkémiai kolloidika, I-III. Veszprém, Egyetemi jegyzet, 1998.